

Kəlbəcərə həyat qayıdır

Ölkəmizin hər guşəsi tariximizin ayrılmaz bir hissəsidir. Əcdadlarımızın müqəddəs tutduğu bu yerlər bizlərə əmanətdir. Odur ki, Vətən torpaqlarını göz bəbəyi kimi qoruyub gələcək nəsillərə ərməğan etmək mənəvi borcumuzdur.

"Əziz kəlbəcərlilər, Kəlbəcərə xoş gəlmisiniz!"

Azərbaycan əsrlər boyu çox ağır sınaqlardan keçib. 1980-ci illərin sonu, 1990-cı illərin əvvəlində qədim məmləkətimizin başının üstünü yenə qara buludlar aldı. Çox da uzaq olmayan keçmişdə ölkəmizin bir sıra ərazilərində soydaşlarımız ermənilərə qapı açmış, yaşamaq üçün yurdunda sığınacaq vermişdi. Etdikləri yaxşıqların müqabilində isə bu məkrli-lərdən dönə-dönə yamanlıq görmüş, başları bəlalar çəkmişdi. Özlərinə yer edən ermənilər əllərinə hər fürsət düşəndə yerli əhaliyə qənim kəsildilər. Onlar XX əsrin sonlarında - sovet imperiyasının çökməyə başladığı illərdə yaranan qarışıqlıqdan da yararlanmağa çalışırdılar. Himayədarlarından aldıqları silahlarla, hərbi texnikalarla güclənmiş, azğınlaşmış erməni quldurları o zaman ov tüfəngləri belə əllərindən alınmış azərbaycanlıların üzərinə hücumə keçdilər. Körpələrimizə, qocalarımıza, qadınlarımıza, əlillərimizə belə aman vermədilər. Xalqımıza qarşı dəhşətli qırğınlar, qətliaamlar, soyqırımları törətdilər. Torpaqlarımızın 20 faizini işğal etdilər. 1 milyon soydaşımızı yurdundan, isti ocağından qovdular. Ələ keçirdikləri Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpaqlarında dağttdıqları yaşayış yerlərimizi Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra nəinki bərpa etməyi düşünmədilər, əksinə, talançılıqlarını davam etdirdilər. Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun kəndlərini, rayonlarını, şə-

hərlərini xarabalığa çevirdilər. Səbəbi bəlli idi. Yalanlarına özlərini belə inandıra bilməmişdilər. Bu yerlərə yad olduqlarını anlamaq istəməmişlər.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin əsarəti altında qalan həmin torpaqların əsl sahibləri - azərbaycanlılar isə Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun xiffətini çəkir, bu ayrılığın bir gün bitəcəyini ümidlə gözləyirdilər...

İndi ümidlərin doğrulduğu, qəsbkar ermənilərdən xilas etdiyimiz Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə dövlətimizin "Böyük qayıdış" proqramı çərçivəsində həyata keçirdiyi əzəmətli işlərin, möhtəşəm tədbirlərin şahidi olduğumuz, keçmiş məcburi köçkünlərin mərhələli şəkildə öz yurdlarına döndüklərini gördükcə sevincimizin aşib-daşdığı bir vaxtdayıq. Keçmiş unutmur. Bu günkü uğurlarımızla qürur duyuruq. Gələcəyimizə ümidlə baxırıq.

Bu duyğuların içərisində növbəti sevincli xəbəri, dağlar qoynunda yerləşən Kəlbəcərdən aldıq. Uzunmüddətli ayrılıqdan sonra kəlbəcərlilər də öz yurdlarına qayıdılar. "Böyük qayıdış" proqramı çərçivəsində artıq burada da ilk yaşayış kompleksi istifadəyə verildi, lazımi infrastruktur quruldu. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev avqustun 21-də Kəlbəcərə səfəri zamanı buraya köçmüş 20 ailəyə mənzillərin açarlarını təqdim etdi. Həmin ailələr Kəlbəcər şəhərinin 1-ci yaşayış kompleksində məskunlaşdılar. Burada yaxın illərdə dörd yaşayış massivində 10 min nəfərin məskunlaşması nəzərdə tutulub.

Həmin gün dövlətimizin başçısı yurdlarına dönüşün sevinci içərisində olan kəlbəcərlilərə: "Əziz kəlbəcərlilər, Kəlbəcərə xoş gəlmisiniz!", - dedi. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bu gün sizin həyatınızda tarixi bir gündür: "Doğma Vətənə, doğma şəhərə 32 ildən sonra qayıdırsınız və bu münasibətlə sizi ürəkdən təbrik edirəm. Biz ədaləti bərpa etdik, haqqımızı bərpa etdik və bugünkü tədbir bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan xalqı iradəli xalqdır. Azərbaycan xalqı öz doğma torpağına bağlıdır və bütün çətinliklərə baxmayaraq, işğal dövründə biz nəinki inamımızı itirməmişik, hər birimiz - bütün xalq hər gün bu müqəddəs günü yaxınlaşdırırdı".

Bir güllə belə atılmadan azad edilən Kəlbəcər...

Ölkəmizin coğrafi baxımdan ən mü-rəkkəb relyefə malik bölgələrindən biri olan Kəlbəcər rayonu sıldırım dağları, keçilməz dərələri, əlçatmaz yüksəklikləri və ərəzisinin böyüklüyü ilə seçilir. Bu ərəzi hərbi əməliyyatların aparılması baxımından olduqca çətin və təhlükəli olduğu üçün Kəlbəcərin hərbi yolla azad edilməsi çoxsaylı canlı qüvvə itkisi ilə müşayiət olunma bilirdi. Dövlətimizin başçısı, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti, müdrik diplomatiyası, sərkərdəlik məharəti nəticəsində Kəlbəcər rayonu, eləcə də Laçın və Ağdam rayonları bir güllə belə atılmadan, dinc yolla Azərbaycana qaytarıldı. Bu hadisə dövlətimizin siyasi və diplomatik qələbəsinin, Prezident İlham Əliyevin qətiyyətinin, xalqımızın birliyinin bariz nümunəsi oldu.

Dövlətimizin başçısı kəlbəcərlilərlə görüşdə şanlı tariximizə çevrilmiş 2020-ci ildə baş verən Vətən müharibəsini, xalqımızın böyük Zəfərini xatırladı. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı bir yumruq kimi birləşdi və biz Ermənistanı cəmi 44 gün ərzində kapitulyasiya aktını imzalamaya məcbur etdik: "44 günlük Vətən müharibəsi şanlı tariximizdir. Biz hər gün irəli gedirdik. Bir dənə də olsun döyüş meydanını tərk edən olmamışdır. Bir dənə də olsun fərari olmamışdır. Yəni bu, xalqımızın yüksək keyfiyyətlərini göstərir və onu göstərir ki, bütün xalqımız və Silahlı Qüvvələr Vətən uğrunda ölümə getməyə hazır idi. Ermənistan ordusunda isə özlərinin dediklərinə görə 12 min fərari olmuşdur". Dövlətimizin başçısı əlavə etdi ki, Vətən müharibəsi başa çatanda Kəlbəcər, Laçın, Ağdamın böyük hissəsi hələ işğal altında idi: "Ancaq biz kapitulyasiya aktı nəticəsində Ermənistanı məcbur etdik ki, bu bölgələri bizə qaytarsın və bunu etməyə məcbur olmuşdur. Yəni Kəlbəcər bir güllə atılmadan azad edildi. Siz kəlbəcərlilər bu bölgənin relyefini, iqlimini çox yaxşı bilirsiniz. Mən də çox yaxşı bilirəm, çünki dəfələrlə burada olmuşam və əvvəlki dövrlərdə buraya Ömər aşırımından keçmişəm".

Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Kəlbəcəri 2020-ci ilin sonunda hərbi yolla azad etmək böyük itkilərlə nəticələndi: "Təbii ki, biz azad edəcəkdik. Çünki Ermənistan ordusunu biz o vaxt demək olar ki, məhv etmişdik. Ancaq onların güclü istehkamları var idi. O vaxt Ağdərə rayonu bizim nəzarətimizdə deyildi. Tək yeganə istiqamət Murov istiqamətindən idi və yenə də deyirəm, biz böyük itkilər

verə bilərdik. Ona görə tarix bir daha göstərdi ki, 2020-ci il noyabrın 10-da müharibənin dayandırılması ən düzgün addım idi. Ancaq bununla bərabər, o vaxt hələ də torpaqlarımızın bir hissəsi nəzarətimizdə deyildi. O vaxtdan 2023-cü il sentyabrın 19-na qədər bizim qarşımızda duran əsas hədəf ölkəmizin suverenliyini tam bərpa etmək idi. O tarixi siz yaxşı xatırlayırsınız, həm dırnaqarası Laçın dəhlizini yox etmək və bunu Laçın-Xankəndi yoluna çevirmək, həm Ermənistan-Azərbaycan sərhədində Laçın istiqamətində nəzarət-buraxılış məntəqəsinin yaradılması, eyni zamanda 2020-ci ilin noyabrından 2023-cü ilin sentyabrına qədər önəmli strateji nöqtələrin götürülməsi, "Fərrux", "Qırxqız", "Saribaba" əməliyyatları - bütün bunlar şanlı tariximizdir və bütün bunlar məqsədyönlü siyasətimizin bir hissəsi idi. Təbii ki, o vaxt biz bir çox şeyləri dilə gətirmirdik, buna ehtiyac da yox idi. Ancaq hədəfə doğru gedirdik ki, bizim torpağımızda bir dənə də olsun separatçı qalmamalıdır. Separatizmin başı əzilməlidir, kökü kəsilməlidir və bunu da etdik. Cəmi bir neçə saat davam edən antiterror əməliyyatı nəticəsində separatçı xunta kapitulyasiya aktına imza atdı. Öz saxta dırnaqarası respublikasının guya süquta uğramasını əks etdirən sənəd imzalandı".

Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, bizim üçün 2023-cü ilin 19-20 sentyabrı 8 noyabr qədər şərəfli və tarixi günlərdir: "O vaxtdan bu yana Azərbaycan xalqı sülh şəraitində yaşayır və əminəm, bundan sonra da sülh şəraitində yaşayacaq".

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"